

- 1) ענה לשאלתו בעזרת דברי יחזקאל ל"ז י"ז-ל"ו.
(הסבר בטה מחללים ישראל את שם קדשו בגויים - בפסוקים כ - כ"א - כ"ב - כ"ג)
- 2) השנה למסוקנו בתפילת משה את דברי ה' בהאזינו:
דברים ל"ב כ"ו אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם לדלי בעם אויב אגרר

ודברי הרמב"ן שם:

והטעם בטענה הזאת איננה כרוזה להראות כוחו בין משנאיו... אבל נראה את האדם בתחוננים שיכיר את בוראו ויודה לשמו, ושם הרשות ניי להיטיב או להרע. וכאשר חסאו ברצוננו וכפרו בו כולם, לא נשאר רק העם הזה לשמו ופרסם בהם האותות והמופתים, כי הוא אלוקי האלוקים ונודע בזה לכל העמים. והנה אם ישוב ויאבד זכרם (של ישראל) יטנו העמים את אותותיו ואת מעשיו ולא יסופר עוד בהם... והנה תהיה כונת הבריאה באדם בטלה לגמרי, שלא יסאר בהם יודע את בוראו - וכן מכעיס לפניו. ועל כן ראוי מדין הרצון שהיה בבריאה עולם, שיהיה רצון מלפניו להקים לו לעם כל הימים, כי הם הקרובים אליו והיווניו אותו מכל העמים.

ולכן הזכיר משה בתפילתו: "ואמרו הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר: מבלתי יכלת ה' להביא אל העם הזה אל הארץ וישחטם במדבר" - וה' יא הודה לו כזה, ויאמר ה': "סלחתי כדברך".

- (א) מה הדמיון שפצא הרמב"ן בין פסוקינו לבין הפסוק ההוא (לינבן)?
- (ב) על איזה מטני המקומות יש להקשות את קושית אברבנאל הנ"ל ביחור חריפות - על תפילת משה בשלח או על דב' ל"ב כ"ו?
- (ג) מפני מה נדחית עשית המשפט גם מה וגם שם לפי דעת הרמב"ן? ואיך יתכן שיתחשב ה' בסכלותם של מצרים או על כנענים?

ד. יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:

משנה כ"ט: יגדל נא כח...

דרך משל, שיכריח בכחו לכבוש כעסו ולהאריך לחסאם, לכן יזכור התארים המתחייבים מזה הענין.

שד"ל:

יגדל נא כח...

בעיני האומות, שלא יאמרו: "מבלתי יכולת" וזה תעשה אם תסלח - כמו שדברת.

- 1) איזה משני הפרושים הנ"ל הולך בעקבות ראב"ע ודב"ט?
- 2) מה ההבדל בין שני הפרושים?
- 3א) איזה משניהם נראה לך קרוב יותר למשוטו של מקרא ומדוי?
- 4א) פרש את המלים המסומנות בקו וחסבר, מה הקשי בפסוקים נגד? שאותו רצה לישב?

ה. שאלות ודיוקים ברש"י:

פניין לו לרש"י, שאין אלה שני גוים (שלא למרוד ושלא לירא) אלא שיש בו תנאי מוקדם ותוצאה?
שתי טבות לפרשו זה!

1א) ל' ד"ה אל תמרדו:
ושוב ואתם אל תיראו

מה היה קשה לרש"י ומה תיקן בדבריו?

2א) י"א ד"ה עד אנה: עד היכן.

3א) מה קשה לו?

3א) י"א ד"ה בכל האותות:
בשביל כל הנסים שעשית
לחם, היה להם לחאמין
שהיכלת בידי לקיים
הבטחתך.

4א) מה ראה רש"י להוסיף להאזינו
להאמין שהיכלת בידי לקיים
הבטחתך?

מדוע לא יפיר רש"י את המלים הבאות
"כי העלית" כתכן שסיעתם ומה מצוינו
להוסיף כאן מלים שלא נכתבו בתורגו?

4) י"א ד"ה ושמעו מצרים:
ושמעו את אשר תהרגם.

השאלות המסומנות א קשות והמסומנות 3א קשות ביותר, יפתור כ"א לפי הבנתו. שאלות וגם תשובות נא לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים.